

Κυριακή, 3 Ιουνίου 2018

Στην ιστορική Κάνδανο και στους χώρους του Δημαρχείου, εκτίθεται από την Παρασκευή 1η Ιουνίου το πολύτιμο φωτογραφικό αρχείο Κουτουλάκη του Δήμου Μαλεβιζίου.

Η έκθεση, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τα 77 χρόνια από το Ολοκαύτωμα της Καντάνου, δίνει την ευκαιρία σε κατοίκους και επισκέπτες να δουν τα σπάνια φωτογραφικά ντοκουμέντα που καταγράφουν με τον πλέον γλαφυρό τρόπο τις ναζιστικές θηριωδίες στην Κρήτη.

Ο Δήμαρχος Μαλεβιζίου Κώστας Μαμουλάκης, στον χαιρετισμό του ανέφερε: «Αγαπητέ Δήμαρχε, συνάδελφοι στην τοπική αυτοδιοίκηση, εκλεκτοί φίλοι, με ανάμεικτα συναισθήματα τιμής και συγκίνησης βρισκόμαστε απόψε, εδώ, στην ιστορική και μαρτυρική Κάντανο. Σε μια πολύ σημαντική εκδήλωση απόδοσης τιμής στην ηρωική ιστορία του τόπου σας και στους ήρωες πεσόντες της περιοχής σας, οι οποίοι συνέβαλαν με τη θυσία τους στην ελευθερία της Κρήτης. Μόνο η τιμή και η συγκίνηση περιγράφει άλλωστε τα αισθήματα μας για τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις Μνήμης για την 77η επέτειο του Ολοκαυτώματος της Καντάνου, τον Ιούνιο του 1941.

Άλλοι, αρμοδιότεροι από εμένα, μίλησαν, και θα μιλήσουν ακόμη, για τον ηρωισμό των προγόνων σας, και το βαρύ φόρο αίματος που προκάλεσε η ένδοξη απόφαση τους να μην επιτρέψουν τη διέλευση των γερμανών από την Κάντανο, χωρίς μάχη. Μια ηρωική απόφαση που είχε ως τραγική συνέπεια το Ολοκαύτωμα της Καντάνου, την εκτέλεση τόσων ανθρώπων (180!) και την εκ θεμελίων καταστροφή των σπιτιών τους. Με στόχο η Κάντανος να αφανιστεί από τον χάρτη και να μην ξανακατοικηθεί ποτέ.

Αλλοίμονο, όμως, στους αλαζόνες κατακτητές, που χάνουν την αίσθηση του μέτρου, από την εφήμερη υπεροχή που γεννά η δύναμη των όπλων...: Η Επιγραφή, που στήθηκε ακριβώς τότε, από του Γερμανούς για να προπαγανδίζει την καταστροφή της Καντάνου, και για να κάμψει το φρόνημα των γενναίων κρητικών, μένει ακόμη εδώ, στο χωριό σας, αιώνιο σύμβολο της δικής σας συμβολής στην υπόθεση της ελευθερίας. Και από τρόπαιο νίκης των Ναζί στην Κρήτη, μετατράπηκε με τα χρόνια, σε σύμβολο της δικής σας δόξας απέναντι στα στίφη του τρομερού κατακτητή! Και θα δοξάζει για πάντα το όνομα της Καντάνου και των ανθρώπων της στα πέρατα της οικουμένης.

Σήμερα τιμούμε τους νεκρούς της Καντάνου, μα στα πρόσωπά τους τιμούνται όλοι οι πεσόντες ηρωικοί νεκροί της Κρητικής Αντίστασης. Αντιλαμβανόμαστε, άλλωστε, κι εμείς το βαθμό της θυσίας της Καντάνου, αφού και η δική μας περιοχή, το Μαλεβίζι, έχει γνωρίσει την ίδια σκληρότητα, σε πολλά από τα χωριά της.

Θα αρκεστώ να αναφερθώ μόνο σε δύο περιπτώσεις: Τα χωριά μας, δηλαδή, **Δαμάστα και Σάρχο**

, που γνώρισαν κι αυτά ομαδικές εκτελέσεις και ισοπεδώσεις οικιών, σε μια αναγνωρισμένη σήμερα από το ελληνικό κράτος θυσία, που τα

συγκαταλέγει στο ίδιο με την Κάντανο δίκτυο Μαρτυρικών πόλεων της Ελλάδας

Αγαπητοί φίλοι

Είμαι όμως και ιδιαιτέρως περήφανος που συμβάλλουμε κι εμείς, στις όμορφες και σεμνές εκδηλώσεις σας, με την διάθεση του περίφημου φωτογραφικού αρχείου του Κωνσταντίνου Κουτουλάκη, που διαθέτει ο Δήμος Μαλεβιζίου, και το οποίο εκτίθεται αυτές τις ημέρες στην Κάντανο. **Ενός μοναδικού και χαμένου για 7 δεκαετίες, φωτογραφικού θησαυρού, που έμελλε να αποκτήσει ο Δήμος μας, αναλαμβάνοντας τον ιστορικό**

ρόλο της ανάδειξης του σε όλον τον κόσμο.

Για όσους δε γνωρίζουν, να

πω ότι το αρχείο αυτό περιλαμβάνει 70 φωτογραφίες από εκείνες που τράβηξε

ο φωτογράφος Κων/νος Κουτουλάκης, συνοδεύοντας, στην Κρήτη, την "Επιτροπή Διαπιστώσεως Ωμοτήτων"

αμέσως μετά την Κατοχή. Η επιτροπή αυτή, που απαρτιζόταν

από τον Νίκο Καζαντζάκη και τους καθηγητές Ιωάννη Κακριδή και Ιωάννη Καλιτσούνακη

, συστήθηκε με κυβερνητική εντολή το 1945 και γύρισε την Κρήτη απ' άκρου εις άκρον, για να καταγράψει τις βιαιότητες και τις καταστροφές που προκάλεσαν οι βάρβαροι κατακτητές.

Δε θα σας μιλήσω όμως εγώ για τη σπουδαιότητα του φωτογραφικού αρχείου, το οποίο θα μας παρουσιάσουν οι αρμόδιοι ιστορικοί, κύριοι Μανόλης Δρακάκης και Γιώργος Τζωράκης. Πρέπει να πω, όμως, ότι το φωτογραφικό αρχείο Κουτουλάκη μέχρι πρόσφατα ήταν χαμένο. Ένα σημαντικό τμήμα του βρέθηκε, ευτυχώς, στα κατάλοιπα του αείμνηστου δημοσιογράφου **Μανόλη Δουλγεράκη, το οποίο, μαζί με την πλούσια βιβλιοθήκη του,** δωρήθηκε το 2014 από τον αδελφό του, Μιχάλη, στο Δήμο Μαλεβιζίου. Στο σύνολο του σχεδόν το φωτογραφικό αρχείο αποτελείται από άγνωστες μέχρι πρότινος φωτογραφίες, με συγκλονιστικές απεικονίσεις του πόνου που γνώρισε η Κρήτη κατά τη διάρκεια της Κατοχής.

Ένα μοναδικό φωτογραφικό ντοκουμέντο, του οποίου η εξασφάλιση από το Δήμο Μαλεβιζίου, συνεπάγεται βέβαια μεγάλη τιμή αλλά και ευθύνη τεράστια. Γι' αυτό και ξεκινήσαμε σε συνεργασία με την Περιφέρεια Κρήτης και το Πανεπιστήμιο, την προσπάθεια της ανάδειξης του φωτογραφικού αρχείου Κουτουλάκη. Και τολμώ να πω, τρία χρόνια μετά, ότι οι εικόνες της ναζιστικής θηριωδίας έχουν γίνει ήδη αρκετά γνωστές στο ευρύ κοινό, ύστερα από μια σειρά σημαντικών εκθέσεων και παρουσιάσεων του αρχείου.

Να υπενθυμίσω μόνο ότι το αρχείο Κουτουλάκη έχει παρουσιαστεί, κατά σειρά, σε πολυήμερες εκθέσεις και σχετικές παρουσιάσεις στο Ηράκλειο, στη Μαρτυρική Βιάννο, στη γενέτειρα του φωτογράφου την Κριτσά Λασιθίου, στη Δαμάστα του Δήμου μας, καθώς και σε μια πολύ επιτυχημένη έκθεση στα Χανιά.

Αποτέλεσε εξάλλου το κύριο εκθεσιακό υλικό στο **Πολεμικό Μουσείο Αθηνών, κατά τους εορτασμούς της Μάχης Κρήτης από τα Κρητικά Σωματεία**

της πρωτεύουσας πριν από δύο χρόνια. Λίγο πριν είχε παρουσιαστεί **και στις Βρυξέλες,**

σε μια ειδική εκδήλωση για την Κατοχή και την Αντίσταση. Και πέρσι ολόκληρη η έκθεση ταξίδεψε στη μακρινή Αυστραλία για να πλαισιώσει τις πολυήμερες εκδηλώσεις της επετείου της Μάχης της Κρήτης, που διοργάνωσε σε πολυάριθμες πόλεις, **η Παγκρήτιος Ένωση Μελβούρνης**

Πιο σημαντική όμως θεωρούμε την παρουσίαση του Αρχείου, **στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, και ειδικότερα στην Εθνική Επιτροπή Διεκδίκησης των πολεμικών επανορθώσεων**, παρουσία των σεβάσμιων μελών του Εθνικού Συμβουλίου Διεκδίκησης.

Εκεί μάλιστα κατατέθηκε ένα αντίγραφο του Φωτογραφικού Αρχείου

, σε ένα καλαίσθητο τόμο των κυρίων Τζωράκη και Δρακάκη που περιείχε τις φωτογραφίες, συνοδευόμενες από τα κείμενα της ιστορικής τους ανάλυσής. Ακριβώς, για να παίξει το φωτογραφικό αρχείο τον ιστορικό ρόλο, για τον οποίο εξαρχής δημιουργήθηκε:

την ενίσχυση δηλαδή της ελληνικής επιχειρηματολογίας, για τη διεκδίκηση των πολεμικών αποζημιώσεων

Εξίσου σημαντικό θεωρούμε όμως το σχεδιασμό μας για την έκθεση του φωτογραφικού αρχείου Κουτουλάκη **στη Γερμανία, κάτι που υπήρξε εξ αρχής επιθυμία τόσο δική μου, όσο και του Περιφερειάρχη κ. Σταύρου Αρναουτάκη**, που υποστηρίζει τις δράσεις μας. Για να δουν οι σημερινοί, οι Δημοκράτες γερμανοί, το κακό που προκάλεσε η χώρα τους στην πατρίδα μας... Ο σχεδιασμός αυτός είχε αρχίσει ήδη να υλοποιείται, μετά από επίσημη πρόσκληση του Έλληνα Πρέσβυ στο Βερολίνο, για την πραγματοποίηση μιας σειράς εκθέσεων και παρουσιάσεων του

Αρχείου σε 6 πόλεις της Γερμανίας

: Το Βερολίνο, το Αμβούργο, το Ντίσελντορφ, το Μόναχο, τη Στουτγάρδη και τη Φρανκφούρτη. Για λόγους όμως που μπορούμε να φανταστούμε, η πραγματοποίηση των εκθέσεων αυτών αναβάλλεται συνεχώς. Ελπίζουμε όμως ότι θα γίνει σύντομα.

Αγαπητοί φίλοι, κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον φίλο Δήμαρχο κ. Περράκη για την τιμητική πρόσκληση σ' εμένα και τους συνεργάτες μου στο Δήμο Μαλεβιζίου, να συμμετέχουμε στις επετειακές εκδηλώσεις για το Ολοκαύτωμα της Καντάνου, με την έκθεση του φωτογραφικού Αρχείου Κουτουλάκη. Να ευχαριστήσω και να συγχαρώ όλους τους συντελεστές των όμορφων αυτών εκδηλώσεων και βέβαια, όλους εσάς, που παρευρίσκεστε σήμερα μαζί μας. Με την παρουσία σας τιμάτε τη θυσία εκείνων των ανθρώπων που έδωσαν τη ζωή τους για να είμαστε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Να είστε όλοι καλά, σας ευχαριστώ πολύ!»

{gallery}../ArticleImages/Grafeio_Typou/Deltia_Typou/2018/06/2018_06_03_kandanos_documenta_koutoulakh{/gallery}